

**Klasa:** 713-01/12-04/02  
**Urbroj:** 5030106-12-1

**Zagreb,** 14. lipnja 2012.

**PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA**

**Predmet:** Prijedlog zakona o pučkom pravobranitelju, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o pučkom pravobranitelju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i dr. sc. Vanju Bilića, pomoćnika ministra pravosuđa.

**PREDSJEDNIK**

**Zoran Milanović**

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

---

**PRIJEDLOG ZAKONA O PUČKOM PRAVOBRANITELJU,  
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

---

**Zagreb, lipanj 2012.**

## **PRIJEDLOG ZAKONA O PUČKOM PRAVOBRANITELJU**

### **I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA**

Ustavna osnova za donošenje Zakona o pučkom pravobranitelju sadržana je u članku 93. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

### **II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROIZAĆI**

U Republici Hrvatskoj u primjeni je Zakon o pučkom pravobranitelju iz 1992. godine (Narodnim novinama, broj 60/92). U međuvremenu je ustavni položaj institucije pučkog pravobranitelja opetovano mijenjan. Promjenom Ustava Republike Hrvatske, od 9. studenoga 2000. godine (Narodne novine, broj 113/2000) ustanovljene su određene ovlasti pučkog pravobranitelja za zaštitu ustavnih i zakonskih prava građana, u odnosu na uređenje iz Ustava Republike Hrvatske, od 22. prosinca 1990. godine (Narodne novine, broj 56/90). Promjena Ustava Republike Hrvatske, od 28. ožujka 2001. godine (Narodne novine, broj 28/2001) tiče se nadležnosti Hrvatskoga sabora, umjesto Zastupničkog doma, za izbor pučkog pravobranitelja. Najznačajnije izmjene ustavnog položaja institucije pučkog pravobranitelja ostvarene su izmjenom članka 93. (pogrešno označenog kao "članak 92.") Promjenom Ustava Republike Hrvatske, od 16. lipnja 2010. godine (Narodne novine, broj 76/2010).

Navedena odredba članka 93. Ustava Republike Hrvatske uređuje instituciju pučkog pravobranitelja kao opunomoćenika Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska. Navedenom izmjenom pučki pravobranitelj dobiva novu, aktivnu ulogu "promicatelja" ljudskih prava i sloboda utvrđenih ne samo Ustavom i domaćim zakonima, nego i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska. Ujedno je Ustav Republike Hrvatske omogućio da se radi zaštite temeljnih ustavnih prava, pučkom pravobranitelju "mogu zakonom povjeriti i određene ovlasti u odnosu na pravne i fizičke osobe". Time je otvorena zakonodavna mogućnost da se pučkom pravobranitelju, primjerice, prizna ovlast pokretanja postupaka radi ispitivanja povreda ustavnih i zakonskih prava.

Nadalje, propisano je da svatko može podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju ako smatra da su, uslijed nezakonitog ili nepravilnog rada državnih tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela s javnim ovlastima, ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava. Time je prošireno područje rada pučkog pravobranitelja, koje je početno obuhvaćalo samo tijela državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti (u koja su od 2001. godine izrijekom uvrštena i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave), Promjenom Ustava Republike Hrvatske iz 2010. godine na sva državna tijela.

Ujedno je određeno da pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od osam godina. Pučki pravobranitelj samostalan je i neovisan u svom radu.

Prema odredbi stavka 4. navedenog članka 93. Ustava Republike Hrvatske uvjeti za izbor i razrješenje pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika, djelokrug i način rada uređuju se zakonom. Zakonom se, radi zaštite temeljnih ustavnih prava, pučkom pravobranitelju mogu povjeriti i određene ovlasti u odnosu na pravne i fizičke osobe.

Naposljetku, prema Ustavu Republike Hrvatske pučki pravobranitelj i ostali opunomoćenici Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskome saboru. Slijedom navedenog, pučkom pravobranitelju se Promjenom Ustava iz 2010. godine na ustavnoj razini, priznala "samostalnost i neovisnost u radu te imunitet kao i zastupnicima u Hrvatskom saboru".

Na tragu navedenih izmjena ustavnopravnog položaja institucije pučkog pravobranitelja Hrvatski sabor je na 24. sjednici održanoj 21. listopada 2011. godine donio Zakon o pučkom pravobranitelju, koji je objavljen u Narodnim novinama, broj 125, od 7. studenoga 2011. godine. Člankom 52. propisano je da će taj Zakon stupiti na snagu 1. srpnja 2012., a objavit će se u Narodnim novinama.

U međuvremenu je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I/5654/2011, od 15. veljače 2012. godine (Narodne novine, broj 20/2012) utvrđeno da Zakon o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 125/2011) nije donesen u postupku propisanom člankom 83. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske, te je odlučeno da navedeni Zakon o pučkom pravobranitelju ne može stupiti na snagu prije no što se donese većinom glasova svih zastupnika u skladu s člankom 83. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske.

Navedeni Zakon o pučkom pravobranitelju predviđao je sveobuhvatno preustrojstvo pučkog pravobraniteljstva u Republici Hrvatskoj s bitnom izmjenom sadašnjeg pravnog položaja pravobranitelja za djecu, za ravnopravnost spolova i za osobe s invaliditetom čiji poslovi prelaze u nadležnost pučkog pravobranitelja. Na temelju zaključka da se stoga navedeni Zakon o pučkom pravobranitelju mora smatrati "organskim", to jest takvim koji uređuje ustrojstvo, djelokrug i način rada državnog tijela u smislu članka 83. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske, za njegovo pravovaljano donošenje bila je potrebna "većina glasova svih zastupnika". Budući da je za isti Zakon glasovalo 76 zastupnika, a da je većina glasova svih zastupnika u tadašnjem sazivu Hrvatskoga sabora iznosila 77 zastupnika, navedeni Zakon o pučkom pravobranitelju nije donesen potrebnom većinom glasova svih zastupnika u smislu članka 83. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske.

Nakon navedene Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, da navedeni Zakon o pučkom pravobranitelju ne može stupiti na snagu prije no što se donese većinom glasova svih zastupnika u skladu s člankom 83. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske, predlaže se donošenje novog Zakona o pučkom pravobranitelju s odredbama kojima se uređuje proaktivna uloga pučkog pravobranitelja kao promicatelja temeljnih ljudskih prava te kao samostalne i neovisne institucije. Uređeni su uvjeti i postupak izbora pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika te ovlasti i dužnosti. Prijedlog sadrži i procesne odredbe o načinu postupanja s pritužbama građana. Utvrđen je način pokretanja postupka temeljem pritužbe ili na vlastitu inicijativu pučkog pravobranitelja. U svom postupanju pučki pravobranitelj može provesti skraćeni postupak ili ispitni postupak, ovisno o opsegu činjeničnog supstrata navedenog u pritužbi. Pučki pravobranitelj ima ovlast izvršiti u svako doba pregled svih mjesta na kojima se nalaze osobe čija se prava štite.

Po završetku ispitnog postupka pučki pravobranitelj izrađuje izvješće o slučaju u kojem se, kad je to moguće, predlaže poduzimanje određenih mjera za otklanjanje nepravilnosti. Nadležno tijelo kojem su upućene preporuke obvezno je obavijestiti pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama na temelju preporuka.

U cilju jačanja promicateljske uloge pučkog pravobranitelja zakonodavnim prijedlogom predviđeno je spajanje ustanove Centra za ljudska prava s Uredom pučkog pravobranitelja. Također, predviđeno je osnivanje Savjeta za ljudska prava pučkog pravobranitelja kao savjetodavnog tijela koje razmatra i predlaže strateške smjernice u području promicanja ljudskih prava, osigurava kontinuiranu suradnju u području ljudskih prava između pučkog pravobranitelja, civilnog društva, akademske zajednice i medija, te razmatra druga pitanja od značaja za rad pučkog pravobranitelja u području promicanja ljudskih prava.

Novim zakonodavnim rješenjem uputit će se na specijalne ovlasti pučkog pravobranitelja temeljem članka 12. Zakona o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, broj 85/2008), kao i na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela potpisivanjem Fakultativnog protokola uz Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, koji je u odnosu na Republiku Hrvatsku stupio na snagu 22. lipnja 2006. godine.

Za razliku od Zakona o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 125/2011) ovaj Prijedlog zakona o pučkom pravobranitelju ne predviđa spajanje postojećih stručnih i administrativnih kapaciteta ureda posebnih pravobranitelja s pučkim pravobraniteljem, prvenstveno stoga što se razlozi unaprjeđenja koordinacija i međusobne suradnje kojima je prethodna odluka o spajanju obrazložena, mogu ostvariti i odgovarajućim normativnim uređenjem, kako je i predloženo.

U tom je smislu odredbom članka 32. stavka 1. predloženog zakona propisana dužnost međusobne suradnje pučkog pravobranitelja i posebnih pravobranitelja u području zaštite i promicanja ljudskih prava, sukladno načelima komplementarnosti, međusobnog uvažavanja i djelotvornosti, s tim da se načini i oblici suradnje uređuju Sporazumom o međuinstitucionalnoj suradnji kojim se osobito uređuju planiranje zajedničkih aktivnosti, postupanje u pojedinačnim slučajevima i obavljanje pregleda, kontinuirano održavanje sastanaka, zajednički istupi u javnosti i dr. Sinergijskim učinkom djelovanja ureda pučkog pravobranitelja i posebnih pravobranitelja omogućit će se jačanje provedbe preporuka sadržanih u redovitim izvješćima koja se podnose Hrvatskome saboru.

Upravo zbog učinkovitosti postupanja po predstavkama građana svrsishodno je zadržavanje postojećeg uređenja s pučkim i posebnim pravobraniteljima koji su svojim dosadašnjim djelovanjem postigli jasnu vidljivost i prepoznatljivost. Polazeći od svrhe ustanovljavanja i djelovanja institucija pučkog i posebnih pravobranitelja, u odlučivanju o uređenju sustava pravobraniteljstava ne bi trebali biti prvenstveno organizacijski ili formalni razlozi, već prvenstveno odlučujući interesi građanina pojedinca i njegove mogućnosti da ostvari i štiti svoja prava na primjeren i dostupan način. Sa aspekta primarnog interesa građana ne nalazi se opravdanim mijenjati dostignuti stupanj prepoznatljivosti posebnih pravobranitelja u područjima zaštite ravnopravnosti spolova, prava djece i prava invalida s primjerenom i dostupnom zaštitom navedenih prava. Ujedno se, polazeći od primarnog interesa građana, procjenjuje da je odustajanje od posebnih pravobraniteljskih ureda stanovito nazadovanje u odnosu na dostignutu razinu njihove djelotvornosti i prepoznatljivosti, ne samo

u domaćim, već i u međunarodnim okvirima u kojima je postojeći sustav ocijenjen modernim, europskim, razvojnim i odgovarajućim u hrvatskom društvenom kontekstu.

Za razliku od prethodnog prijedloga, pri izradi ovog Prijedloga zakona o pučkom pravobranitelju uvažena su očitovanja posebnih pravobranitelja koji su odluku o pripajanju njihovih ureda uredu Pučkog pravobranitelja ocijenili neprihvatljivom. Posebni pravobranitelji zaključuju da njihovo pripajanje s ustrojavanjem posebnih odjela neće ojačati kapacitete pučkog pravobranitelja već će se ugušiti samostalnost i nezavisnost posebnih pravobranitelja koji su dugogodišnjim radom potvrdili svoju učinkovitost i vidljivost u društvu. Prema očitovanju posebnih pravobranitelja, okolnost da po postojećem sustavu posebni pravobranitelji, za razliku od pučkog pravobranitelja, nisu ustavna već samo zakonska kategorija, nema takav značaj koji bi opravdavao odluku o njihovom pripajanju. Naprotiv, pripajanjem bi se oslabila njihova samostalnost i neovisnost.

Omogućavanje jasnije javne vidljivosti problematike iz područja djelovanja postojećih posebnih pravobranitelja pridonosi odluci o zadržavanju postojećeg uređenja. Iako su postojeći pravobranitelji neovisne institucije, strateški planovi o načinu budućeg razvoja promicanja i zaštite temeljnih prava s razmjenom informacija i aktivnostima na međusobnoj suradnji, kako je predloženo, dovest će do njihovog usklađivanja. Zadržavanje postojećeg uređenja nije zapreka za unaprjeđenje komunikacije i razmjene informacija između pravobraniteljskih institucija sa stvaranjem zajedničke baze podataka kao temelja za djelotvorno pružanje odgovarajuće zaštite i razvoja analize i strateških smjernica u cilju unaprjeđenja zaštite temeljnih prava građana.

Konačno, razmatranjem pravne stečevine Europske unije ne nalaze se posebni uvjeti o načinu na koji su nacionalna zakonodavstva država članica dužna urediti vlastiti sustav promicanja i zaštite temeljnih prava. Ujedno su određena međunarodnopravna tijela izrazila stanovitu sklonost osnivanju specijaliziranih nezavisnih nacionalnih institucija za promicanje i zaštitu temeljnih prava (primjerice Odbor Ujedinjenih naroda za prava djeteta). Svaki sustav ima svoje prednosti i nedostatke, a najbolja komparativna rješenja nisu nužno adekvatna za druge države.

Uvažavajući dugogodišnje uspješno djelovanje posebnih pravobraniteljstava, njihovu prepoznatljivost i javnu vidljivost, njihovo očitovanje i očitovanje ostale stručne javnosti u kojem se odluka o spajanju ne ocjenjuje pozitivno, zaključuje se da je opravdana odluka o zadržavanju postojećeg zakonodavno-pravnog uređenja sustava s pučkim pravobraniteljem i posebnim pravobraniteljima za djecu, za ravnopravnost spolova i za osobe s invaliditetom, prvenstveno zbog potreba građana u odnosu na koje navedena pravobraniteljstva djeluju.

Stoga, predloženi zakon stvara odgovarajući normativni okvir za dodatno jačanje sustava zaštite i promicanja temeljnih prava u Republici Hrvatskoj, s osobitim naglaskom na posebno osjetljive društvene skupine.

### **III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**

Za provedbu ovoga Zakona sredstva su osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske.

#### **IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU**

Zbog potrebe usklađivanja Zakona o pučkom pravobranitelju s nastalim promjenama ustavnopravnog položaja institucije pučkog pravobranitelja, a radi opravdanog državnog razloga osiguranja odgovarajućeg sustava zaštite temeljnih prava građana, sukladno članku 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

Iz istih razloga, te radi pravne sigurnosti, a s obzirom na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I/5654/2011, od 15. veljače 2012. godine (Narodne novine, broj 20/2012), na temelju odredbe članka 90. stavka 3. Ustava Republike Hrvatske predlaže se da Zakon stupi na snagu 30. lipnja 2012. godine.

# KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PUČKOM PRAVOBRANITELJU

## I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

### Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju djelokrug i način rada, uvjeti za izbor i razrješenje pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika te suradnja s pravobraniteljem za djecu, pravobraniteljem za ravnopravnost spolova i pravobraniteljem za osobe s invaliditetom (u daljnjem tekstu: posebni pravobranitelji).

Pučki pravobranitelj

### Članak 2.

(1) Pučki pravobranitelj je opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska.

(2) Pučki pravobranitelj obavlja i druge poslove određene posebnim zakonima.

Rodna neutralnost izraza

### Članak 3.

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

## II. NAČELA

Promicanje i zaštita ljudskih prava i sloboda

### Članak 4.

Pučki pravobranitelj promiče i štiti ljudska prava i slobode te vladavinu prava razmatrajući pritužbe o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima (u daljnjem tekstu: tijela), a u skladu s posebnim zakonima razmatra i pritužbe koje se odnose na rad pravnih i fizičkih osoba.

### Članak 5.

U području promicanja ljudskih prava i sloboda pučki pravobranitelj prati stanje i ukazuje na potrebu njihove zaštite, obavlja istraživačko-analitičku djelatnost, razvija i održava bazu podataka i dokumentacije, pravodobno i redovito informira javnost i zainteresirane sudionike, aktivno potiče i održava suradnju s organizacijama civilnog društva, međunarodnim



organizacijama i znanstvenoistraživačkim institucijama te potiče usklađivanje zakonodavstva s međunarodnim i europskim standardima i njihovu primjenu.

Ustavnost zakona i drugih propisa

### **Članak 6.**

(1) Pučki pravobranitelj prati usklađenost zakona i drugih propisa s odredbama Ustava Republike Hrvatske i međunarodnim pravnim aktima koji su dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

(2) Pučki pravobranitelj ima pravo podnijeti zahtjev za pokretanje postupka ocjene suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa te općih akata iz područja njegove nadležnosti u skladu s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakonom o upravnim sporovima.

Samostalnost i neovisnost pučkog pravobranitelja

### **Članak 7.**

(1) Pučki pravobranitelj je u svom radu samostalan i neovisan. Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad pučkog pravobranitelja.

(2) U obavljanju svojih ovlasti pučki pravobranitelj djeluje u skladu s ustavnim i zakonskim odredbama te međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska.

(3) Pučki pravobranitelj u svom se radu rukovodi načelom pravičnosti i morala te postupa nepristrano i u skladu sa standardima dobrog upravljanja.

(4) U obavljanju poslova iz svog djelokruga pučki pravobranitelj surađuje s javnošću, a posebno s udrugama koje promiču interese građana, akademskom zajednicom i medijima.

(5) U obavljanju poslova iz svog djelokruga pučki pravobranitelj može zatražiti pomoć znanstvenika, stručnjaka, ustanova i drugih institucija.

Imunitet i sukob interesa

### **Članak 8.**

(1) Pučki pravobranitelj i zamjenici pučkog pravobranitelja imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskome saboru te se na njih na odgovarajući način primjenjuju odredbe Ustava Republike Hrvatske o imunitetu zastupnika u Hrvatskome saboru.

(2) Pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici ne mogu obavljati niti jednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost niti biti članovi političke stranke.

## Pristup informacijama i obveza čuvanja tajne

**Članak 9.**

- (1) Pučki pravobranitelj ima pravo dobiti informacije te ima pravo uvida u podatke i dokumente tijela iz članka 4. ovoga Zakona u obavljanju zadaća iz svog djelokruga, sukladno Zakonu o tajnosti podataka.
- (2) Pučki pravobranitelj, zamjenici pučkog pravobranitelja, državni službenici i namještenici u Uredu pučkog pravobranitelja obvezni su poštivati propise o tajnosti i zaštiti podataka za vrijeme i nakon prestanka rada u Uredu, bez obzira na način na koji su te podatke doznali.

**III. IZBOR PUČKOG PRAVOBRANITELJA I ZAMJENIKA PUČKOG PRAVOBRANITELJA**

## Izbor pučkog pravobranitelja

**Članak 10.**

- (1) Pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od osam godina uz mogućnost ponovnog izbora.
- (2) Najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata pučkog pravobranitelja, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti iz drugih razloga, Hrvatski sabor objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za pučkog pravobranitelja.
- (3) Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, utvrđuje prijedlog najmanje dva kandidata za pučkog pravobranitelja na temelju pristiglih prijava iz javnog poziva te ga upućuju Hrvatskom saboru.

## Uvjeti za izbor pučkog pravobranitelja

**Članak 11.**

Za pučkog pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- hrvatsko državljanstvo i prebivalište na području Republike Hrvatske
- završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke
- najmanje 15 godina radnog iskustva u struci
- istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava
- koja nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti

- koja nije član političke stranke
- koja nije obavljala javnu političku funkciju u predstavničkim tijelima ili tijelima izvršne vlasti u posljednjih pet godina do dana objave javnog poziva.

#### Izbor zamjenika pučkog pravobranitelja

### **Članak 12.**

(1) Pučki pravobranitelj ima najmanje tri zamjenika.

(2) Zamjenike pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od 8 godina uz mogućnost ponovnog izbora. Pučki pravobranitelj predložit će Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

(3) Za zamjenika pučkog pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- hrvatsko državljanstvo s prebivalištem na području Republike Hrvatske
- završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij
- najmanje 8 godina radnog iskustva u struci
- istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava
- koja nije osuđivana za kaznena djela i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti
- koja nije član političke stranke
- koja nije obavljala javnu političku funkciju u predstavničkim tijelima ili tijelima izvršne vlasti u posljednjih pet godina do dana objave javnog poziva.

(4) Najmanje jedan od zamjenika pučkog pravobranitelja mora imati završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke.

(5) Pučki pravobranitelj dužan je najkasnije 3 mjeseca nakon izbora zamjenika odrediti zamjenika koji ga zamjenjuje u slučajevima iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) U slučaju prestanka obavljanja dužnosti pučkog pravobranitelja, zamjenici obavljaju dužnost do izbora novog pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

(7) Zamjenici pučkog pravobranitelja biraju se na način da se osigura rodna ravnopravnost.

## Prisega

**Članak 13.**

Pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici prije stupanja na dužnost daju prisegu pred Hrvatskim saborom koja glasi: "Prisežem da ću se u svom radu držati Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske i da ću svoju dužnost obavljati pravično, časno i savjesno, u najboljem interesu građana.

Privremena spriječenost obavljanja dužnosti te razrješenje  
pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika

**Članak 14.**

(1) U slučaju privremene spriječenosti ili prestanka obavljanja dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran, pučkog pravobranitelja do izbora novog pučkog pravobranitelja, zamjenjuje zamjenik iz članka 12. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Hrvatski sabor razriješit će dužnosti pučkog pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor iz članka 11. ovoga Zakona ili ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci.

(3) Pučkog pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor uz prethodno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora i Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.

(4) Zamjenike pučkog pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog pučkog pravobranitelja.

(5) Hrvatski sabor razriješit će dužnosti zamjenika pučkog pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor zamjenika iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona ili ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci.

**IV. OVLAŠTI I DUŽNOSTI PUČKOG PRAVOBRANITELJA**

Preporuke, mišljenja, prijedlozi i upozorenja

**Članak 15.**

Pučki pravobranitelj daje preporuke, mišljenja, prijedloge i upozorenja tijelima iz članka 4. ovoga Zakona.

## Izvješća Hrvatskome saboru

**Članak 16.**

(1) Pučki pravobranitelj podnosi redovito godišnje izvješće Hrvatskome saboru. Godišnje izvješće obvezno sadrži analizu i ocjenu stanja zaštite prava i sloboda u Republici Hrvatskoj, analizu i ocjenu stanja vezanu za određene pojavne oblike povreda prava pojedinaca ili pojedinih društvenih skupina, ocjenu o mjeri u kojoj su tijela iz članka 4. ovoga Zakona postupala u skladu s prethodnim preporukama, mišljenjima, prijedlozima i upozorenjima pučkog pravobranitelja te listu preporuka pučkog pravobranitelja za otklanjanje sustavnih nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava građana.

(2) Pučki pravobranitelj može podnositi i posebna izvješća Hrvatskome saboru o pojedinim pitanjima iz svog djelokruga, osobito ako se radi o ugroženosti ustavnih i zakonskih prava većeg stupnja ili značaja.

(3) Pučki pravobranitelj podnosi godišnje izvješće najkasnije do kraja prvog tromjesečja za prethodnu kalendarsku godinu.

(4) Godišnja i posebna izvješća objavljuju se na internetskim stranicama pučkog pravobranitelja te čine dostupnima javnosti na drugi odgovarajući način.

## Sudjelovanje u radu Hrvatskoga sabora

**Članak 17.**

(1) Pučki pravobranitelj može Hrvatskome saboru, kad u praćenju stanja u okviru svog djelokruga rada to ocijeni potrebnim, ukazati na potrebu donošenja i izmjene zakona i drugih propisa, odnosno može upozoriti na potrebu usklađivanja zakonskih i podzakonskih propisa s međunarodnim standardima i Ustavom Republike Hrvatske.

(2) Pučki pravobranitelj sudjeluje u radu radnih tijela Hrvatskoga sabora i prisustvuje sjednicama Hrvatskoga sabora kad su na dnevnom redu pitanja iz djelokruga pučkog pravobranitelja.

## Odnos s Vladom Republike Hrvatske

**Članak 18.**

(1) Pučki pravobranitelj može ukazati Vladi Republike Hrvatske na potrebu donošenja zakona, podzakonskih propisa, strategija, programa te drugih akata iz područja zaštite ljudskih prava i sloboda te osiguranja vladavine prava.

(2) Pučki pravobranitelj sudjeluje u postupku izrade nacrtu propisa iz svog djelokruga.

(3) Tijela državne uprave dužna su na svojim službenim internetskim stranicama objaviti informaciju o mogućnostima obraćanja pučkom pravobranitelju.

## Pučki pravobranitelj i javnost

**Članak 19.**

- (1) Pučki pravobranitelj osigurava redovito izvještavanje javnosti putem medija i internetske stranice, organiziranjem javnih rasprava i drugih događaja, publiciranjem izvješća te na drugi odgovarajući način.
- (2) O uočenim pojavama povreda ljudskih prava i sloboda te utvrđenim povredama ustavnih i zakonskih prava pučki pravobranitelj obavještava javnost.
- (3) U ostvarenju načela javnosti pučki pravobranitelj surađuje s javnim informacijskim servisima i drugim medijima. Javne ustanove iz područja informiranja čiji su osnivači tijela javne vlasti dužni su bez naknade omogućiti pučkom pravobranitelju službeno obraćanje javnosti na odgovarajući način.
- (4) Statistički i drugi skupni podaci koje prikuplja pučki pravobranitelj na odgovarajući način moraju se učiniti dostupnima javnosti.
- (5) Osobni podaci iz izvješća o pojedinačnim slučajevima mogu se objaviti samo uz privolu osobe na koju se podaci odnose u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka.

## V. POSTUPANJE PUČKOG PRAVOBRANITELJA

## Pokretanje postupka

**Članak 20.**

- (1) Svatko tko smatra da su nezakonitim ili nepravilnim radom tijela iz članka 4. ovoga Zakona ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava i slobode može podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju radi pokretanja postupka.
- (2) Pučki pravobranitelj može radi ispitivanja pojedinačnih ili učestalih istovrsnih povreda ustavnih ili zakonskih prava i sloboda pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu.
- (3) Ako pučki pravobranitelj namjerava pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu ili na prijedlog osobe čija prava nisu povrijeđena, za provođenje postupka potrebno je pribaviti suglasnost osobe kojoj su ustavna ili zakonska prava i slobode neposredno ugrožena ili povrijeđena, osim ako je riječ o zaštiti dobrobiti djeteta, ako je za slučaj saznao putem medija ili ako se radi o hitnom slučaju.
- (4) Nitko ne smije biti onemogućen u podnošenju pritužbi pučkom pravobranitelju ili stavljen u nepovoljniji položaj zbog obraćanja pučkom pravobranitelju.

## Podnošenje pritužbi i postupanje po pritužbama

**Članak 21.**

- (1) Pritužba se podnosi u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik.
- (2) Pritužba u pravilu sadržava ime i prezime podnositelja pritužbe ili osobe čija su prava povrijeđena, adresu stanovanja ili adresu za primanje pismena, okolnosti i činjenice na kojima se temelji pritužba, oznaku tijela koje je ugrozilo ili povrijedilo pravo, podatak je li već korišteno pravno sredstvo i kad je podneseno te potpis podnositelja pritužbe.
- (3) Osobe lišene slobode podnose pritužbu i dobivaju odgovor od pučkog pravobranitelja u zatvorenoj oмотnici bez ograničenja i nadzora sadržaja.
- (4) Pritužba poslana elektroničkim putem obvezno mora sadržavati adresu podnositelja pritužbe za slanje pismena poštom. Elektroničkim putem mogu se razmjenjivati samo informacije koje ne sadrže zaštićene podatke.
- (5) Na pritužbu pučkom pravobranitelju ne plaća se naknada ni upravna pristojba.
- (6) Odredbe ovoga članka o sadržaju i obliku pritužbe ne primjenjuju se na pritužbe koje podnose djeca te osobe koje zbog svog invaliditeta ili bolesti ne mogu zadovoljiti odredbe o sadržaju i obliku pritužbe.

**Članak 22.**

- (1) Pučki pravobranitelj ne postupuje u slučajevima o kojima se vodi sudski postupak, osim ako se radi o nepotrebnom odugovlačenju postupka ili očitoj zloupotrebi ovlasti. U tom slučaju može zatražiti očitovanje predsjednika nadležnog suda.
- (2) U slučaju izostanka pravodobnog očitovanja iz stavka 1. ovoga članka, pučki pravobranitelj obavijestit će predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (3) Pučki pravobranitelj slobodno odlučuje hoće li pritužbu uzeti u razmatranje i u kojem opsegu, a može odlučiti ne postupati po pritužbi u slučaju:
  - ako se pritužba odnosi na predmet o kojem je u tijeku postupak, osim u slučaju neopravdanog odugovlačenja postupka ili očite zloupotrebe ovlasti
  - ako je otvoren rok za podnošenje pravnog lijeka ili sredstva pravne zaštite prema posebnim propisima
  - ako nije iskorišteno pravo na podnošenje pravnog lijeka u roku
  - ako je od učinjene nepravilnosti ili odluke tijela iz članka 4. ovoga Zakona proteklo tri godine, osim ako ocijeni da se radi o predmetu od iznimnog interesa za zaštitu ljudskih prava i sloboda.
- (4) Pučki pravobranitelj obavijestit će u što kraćem roku podnositelja pritužbe o razlozima iz stavka 3. ovoga članka zbog kojih neće postupati po pritužbi.

## Skraćeni postupak

**Članak 23.**

Pučki pravobranitelj razmotrit će pritužbu bez provođenja ispitnoga postupka kad se iz činjenica navedenih u pritužbi i općepoznatih činjenica odnosno službenih podataka kojima raspolaže nedvojbeno može utvrditi jesu li podnositelju ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava.

## Ispitni postupak

**Članak 24.**

(1) U slučaju kad pučki pravobranitelj provodi ispitni postupak, zatražit će potrebne informacije, podatke, objašnjenja, akte i drugu dokumentaciju od tijela iz članka 4. ovoga Zakona na koje se pritužba odnosi.

(2) Pučki pravobranitelj određuje rok prema okolnostima slučaja u kojem su tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna udovoljiti njegovu traženju.

(3) Ako tijelo iz članka 4. ovoga Zakona ne osigura dostupnost informacija ili ne dostavi tražene podatke, akte i drugu dokumentaciju u za to ostavljenom roku, pučki pravobranitelj obavijestit će tijelo nadležno za provođenje nadzora nad tijelom iz članka 4. ovoga Zakona, a može obavijestiti i Hrvatski sabor i javnost.

## Obveza suradnje i pružanja pomoći

**Članak 25.**

Tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna su osigurati dostupnost informacija i dostaviti sve podatke, akte i drugu dokumentaciju vezanu za podnesenu pritužbu, odnosno pružiti svu potrebnu pomoć pučkom pravobranitelju na njegov zahtjev.

## Izvješće o slučaju

**Članak 26.**

(1) Kad pučki pravobranitelj dovrši ispitni postupak izradit će izvješće o slučaju koje će dostaviti tijelu na čiji se rad pritužba odnosi i podnositelju pritužbe.

(2) Izvješće o slučaju sadrži opis činjenica i okolnosti razmatranog slučaja, ocjenu o tome jesu li ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava podnositelja te na koji način je ugrožavanje ili povreda prava učinjena.

(3) Pučki pravobranitelj će u izvješću o slučaju, kad je to moguće, preporučiti ili predložiti tijelu način na koji se ugrožavanje ili povreda prava može otkloniti.

(4) Pučki pravobranitelj će predložiti pokretanje kaznenog, prekršajnog ili disciplinskog postupka ako u obavljanju dužnosti utvrdi da su povrijeđena prava podnositelja pritužbe s elementima kaznenog djela, prekršaja ili povrede radne discipline.



## Obavijest o poduzetim mjerama

**Članak 27.**

(1) Tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna su obavijestiti pučkog pravobranitelja, u roku koji on odredi, o mjerama poduzetim povodom njegove preporuke ili prijedloga.

(2) Ako tijela iz članka 4. ovoga Zakona ne obavijeste u zadanom roku pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama ili ne postupe u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom, pučki pravobranitelj obavijestit će o tome tijelo nadležno za provođenje nadzora nad tijelima iz članka 4. ovoga Zakona.

(3) Ako tijelo koje obavlja nadzor u za to ostavljenom roku ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pučki pravobranitelj će o tome obavijestiti Vladu Republike Hrvatske.

(4) Ako se radi o većem stupnju kršenja ili ugroženosti prava građana, ili o nepoduzimanju mjera u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom, pučki pravobranitelj može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

(5) Pučki pravobranitelj može čelniku tijela iz članka 4. ovoga Zakona predložiti pokretanje odgovarajućeg postupka protiv osobe koja je nesavjesnim postupanjem prouzročila povredu ustavnih i zakonskih prava ili na prijedlog pučkog pravobranitelja nije poduzela odgovarajuće mjere da se nastala šteta umanjí ili ispravi. O pokretanju postupka zbog povrede službene dužnosti čelnik tijela dužan je izvijestiti pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga.

## Pregled

**Članak 28.**

(1) Pučki pravobranitelj može u svako doba bez prethodne najave pregledati mjesta u kojima se nalaze osobe lišene slobode, mjesta u kojima se nalaze osobe kojima je ograničena sloboda kretanja te mjesta u kojima su smještene ili borave pojedine skupine čija prava i slobode pučki pravobranitelj štiti. Pučki pravobranitelj ima pravo pregleda svih prostorija u tijelima u kojima obavlja pregled.

(2) Nakon obavljenog pregleda pučki pravobranitelj po potrebi sačinjava izvješće koje dostavlja tijelu iz stavka 1. ovoga članka i tijelu koje nad njim obavlja nadzor. Ukoliko u izvješću ima preporuka ili primjedbi, tijelo iz stavka 1. ovoga članka i tijelo koje nad njim obavlja nadzor obavijestit će odmah, a najkasnije u roku od 30 dana pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama vezano za njegovo izvješće.

(3) Ako nijedno od tijela iz stavka 2. ovoga članka ne obavijesti pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama, pučki pravobranitelj može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

(4) Pučki pravobranitelj ima pravo razgovora sa svim osobama koje mogu dati informacije vezane za sumnju na kršenje ljudskih prava postupanjem u tijelu ili ustanovi koju se pregledava bez nazočnosti službenika iz tijela ili ustanova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Pučki pravobranitelj periodično obavještava javnost o obavljenim pregledima u posebnim izvješćima koja objavljuje na svojim internetskim stranicama.

## VI. URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA

### Ustroj Ureda pučkog pravobranitelja

#### **Članak 29.**

- (1) Pučki pravobranitelj ima Ured pučkog pravobranitelja, kao stručnu službu.
- (2) U Uredu pučkog pravobranitelja ustrojavaju se unutarnje ustrojstvene jedinice za pojedina područja rada, u skladu s vrstom posla.
- (3) Unutarnje ustrojstvo Ureda pučkog pravobranitelja uređuje se Poslovníkom pučkog pravobranitelja.
- (4) Sjedište Ureda pučkog pravobranitelja je u Zagrebu. Pučki pravobranitelj može uspostaviti područne urede izvan sjedišta Ureda.

### Poslovník pučkog pravobranitelja i Pravilnik o unutarnjem redu

#### **Članak 30.**

- (1) Pučki pravobranitelj donosi Poslovník pučkog pravobranitelja (u daljnjem tekstu: Poslovník) koji potvrđuje Hrvatski sabor. Poslovník se objavljuje u Narodnim novinama.
- (2) Poslovníkom se uređuje unutarnje ustrojstvo ureda pučkog pravobranitelja, način rada pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika, način planiranja i obavljanja poslova, metodologija izrade godišnjih i posebnih izvješća, djelokrug Savjeta za ljudska prava pučkog pravobranitelja te broj i način izbora njegovih članova i druga pitanja od važnosti za obavljanje poslova pučkog pravobranitelja.
- (3) Pučki pravobranitelj donosi Pravilnik o unutarnjem redu kojim se uređuje broj državnih službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja od značaja za rad pučkog pravobranitelja.
- (4) Pučki pravobranitelj može u skladu sa ovim Zakonom i Poslovníkom donijeti i druge akte potrebne za obavljanje poslova pučkog pravobranitelja.

## VII. SAVJET ZA LJUDSKA PRAVA PUČKOG PRAVOBRANITELJA

### Članak 31.

(1) Savjet za ljudska prava pučkog pravobranitelja (u daljnjem tekstu: Savjet) savjetodavno je tijelo koje razmatra i predlaže strateške smjernice u području promicanja ljudskih prava i sloboda, osigurava kontinuiranu suradnju u području ljudskih prava i sloboda između pučkog pravobranitelja, civilnog društva, akademske zajednice i medija te razmatra druga pitanja od značaja za rad pučkog pravobranitelja u području promicanja ljudskih prava i sloboda.

(2) Članove Savjeta imenuje pučki pravobranitelj na vrijeme od četiri godine iz redova predstavnika civilnog društva, nacionalnih manjina, akademske zajednice i medija. Članovi za svoj rad u Savjetu ne primaju naknadu.

## VIII. SURADNJA PRAVOBRANITELJA U PODRUČJU PROMICANJA I ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

### Članak 32.

(1) Pučki pravobranitelj i posebni pravobranitelji dužni su međusobno surađivati u području promicanja i zaštite ljudskih prava, sukladno načelima komplementarnosti, međusobnog uvažavanja i djelotvornosti u zaštiti i promicanju ljudskih prava.

(2) Način i oblici suradnje uređuju se Sporazumom o međuinstitucionalnoj suradnji. Sporazumom se osobito uređuje planiranje zajedničkih aktivnosti, postupanje u pojedinačnim slučajevima i obavljanje pregleda, kontinuirano održavanje sastanaka, zajednički istupi u javnosti, suradnja s medijima, suradnja pri izradi izvješća i analiza te suradnja na edukaciji zaposlenih.

## IX. FINANCIRANJE PUČKOG PRAVOBRANITELJA

### Članak 33.

Sredstva za rad pučkog pravobranitelja osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

## X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Izbor pučkog pravobranitelja i zamjenika pučkog pravobranitelja

### Članak 34.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona Hrvatski sabor pokrenut će postupak izbora pučkog pravobranitelja.

(2) Pučki pravobranitelj imenovan prema odredbama ovoga Zakona pokrenut će postupak za izbor zamjenika iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 8 dana od dana stupanja na dužnost pučkog pravobranitelja. Pučki pravobranitelj predložit će Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

(3) Pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici izabrani prema odredbama Zakona o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 60/92) ostaju na dužnosti do izbora novog pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

#### Donošenje podzakonskih propisa

### **Članak 35.**

(1) Pučki pravobranitelj najkasnije će u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti na potvrdu Hrvatskome saboru Poslovnik izrađen na temelju odredaba ovoga Zakona i drugih zakona kojima se uređuje njegova nadležnost.

(2) Pučki pravobranitelj donijet će Pravilnik o unutarnjem redu najkasnije u roku od 60 dana od stupanja na snagu Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Do stupanja na snagu propisa iz stavaka 1. i 2. ovoga članka na snazi ostaju Poslovnik o radu pučkog pravobranitelja (Narodne novine, broj 71/97) te važeći Pravilnik o unutarnjem redu.

#### Pripajanje Centra za ljudska prava

### **Članak 36.**

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona pučki pravobranitelj preuzima poslove, imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju te sredstva za rad Centra za ljudska prava.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona zaposlenici Centra za ljudska prava preuzimaju se u Ured pučkog pravobranitelja i nastavljaju obavljati poslove na kojima su zatečeni na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržavaju pravo na plaću te druga prava iz radnog odnosa do donošenja rješenja o rasporedu na radna mjesta sukladno stručnoj spremi, stručnom znanju, vještinama, sposobnostima, dotadašnjem radnom iskustvu i rezultatima u radu na temelju Pravilnika o unutarnjem redu iz članka 35. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo pravosuđa će u ime Vlade Republike Hrvatske provesti postupak brisanja Centra za ljudska prava iz sudskog registra u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

#### Stupanje na snagu Zakona

### **Članak 37.**

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o osnivanju Centra za ljudska prava (Narodne novine, br. 65/2005 i 19/2010).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 60/92).

(3) Zakon o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 125/2011) koji nije stupio na snagu, briše se.

### **Članak 38.**

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 30. lipnja 2012. godine.

## OBRAZLOŽENJE

### **Uz članak 1.**

Ovom odredbom utvrđuje se predmet zakona.

### **Uz članak 2.**

Ovom odredbom utvrđuje se normativni okvir rada pučkog pravobranitelja.

U stavku 2. upućuje se na druge poslove određene posebnim zakonima što obuhvaća specijalne ovlasti pučkog pravobranitelja temeljem članka 12. Zakona o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, broj 85/2008), kao i na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela potpisivanjem Fakultativnog protokola uz Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, koji je u odnosu na Republiku Hrvatsku stupio na snagu 22. lipnja 2006. godine.

### **Uz članak 3.**

Ovom odredbom utvrđuje se rodna neutralnost izraza na način da riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

### **Uz članak 4.**

Ovom odredbom određuje se da pučki pravobranitelj promiče i štiti ljudska prava i slobode te vladavinu prava razmatrajući pritužbe o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima, a u skladu s posebnim zakonima razmatra i pritužbe koje se odnose na rad pravnih i fizičkih osoba.

### **Uz članak 5.**

Ovom odredbom definira se ovlast pučkog pravobranitelja da prati stanje ljudskih prava i sloboda te da ukazuje na potrebu njihove zaštite, obavlja istraživačko-analitičku djelatnost, razvija i održava bazu podataka i dokumentacije, pravovremeno i redovito informira javnost i zainteresirane sudionike, aktivno potiče i održava suradnju s organizacijama civilnog društva, međunarodnim organizacijama i znanstveno-istraživačkim institucijama te potiče usklađivanje zakonodavstva s međunarodnim i europskim standardima i njihovu primjenu.

Ustavnim promjenama iz srpnja 2010. godine u članku 93. utvrđeno je da je pučki pravobranitelj opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska. S obzirom da su obveze pučkog pravobranitelja proširene na područje promicanja ljudskih prava i sloboda, u nacrtu prijedloga Zakona bilo je potrebno predvidjeti odgovarajuće odredbe.

**Uz članak 6.**

Ovim člankom propisuje se da pučki pravobranitelj prati usklađenost zakona i drugih propisa u Republici Hrvatskoj s odredbama Ustava Republike Hrvatske i međunarodnim pravnim aktima koji su dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Stavkom 2. utvrđuje se da pučki pravobranitelj ima pravo podnijeti zahtjev za pokretanje postupka ocjene suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa te općih akata iz područja njegove nadležnosti u skladu s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakonom o upravnim sporovima.

**Uz članak 7.**

Ovim člankom utvrđuje se načelo samostalnosti i neovisnosti pučkog pravobranitelja, kao što je to navedeno i u odredbama Ustava Republike Hrvatske. Svaki oblik utjecaja na rad pučkog pravobranitelja je zabranjen.

Stavkom 2. propisano je da pučki pravobranitelj u svom radu obvezan djelovati u skladu s Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima koje je prihvatila Republika Hrvatska.

Stavkom 3. propisano je da pučki pravobranitelj djeluje u skladu s načelom pravičnosti i morala te postupa nepristrano i u skladu sa standardima dobrog upravljanja.

Stavkom 4. utvrđuje se da pučki pravobranitelj surađuje s javnošću, udrugama civilnog društva, akademskom zajednicom i medijima.

Stavkom 5. predviđa se mogućnost da pučki pravobranitelj zatraži pomoć znanstvenih i stručnih osoba, ustanova i drugih institucija.

**Uz članak 8.**

Ovom odredbom zakonski se razrađuje ustavna norma da pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskom saboru.

Stavkom 2. propisuje se da je obavljanje dužnosti pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika nespojivo s obavljanjem druge javne ili profesionalne dužnosti ili članstvom u političkoj stranci.

**Uz članak 9.**

Ovim člankom se u stavku 1. utvrđuje pravo pučkog pravobranitelja na pristup informacijama te pravo uvida u podatke i dokumente tijela iz članka 4. ovoga Zakona u obavljanju zadaća iz svog djelokruga, sukladno Zakonu o tajnosti podataka.

Stavak 2. propisuje obvezu da pučki pravobranitelj, zamjenici pučkog pravobranitelja, državni službenici i namještenici štite tajnost podataka za vrijeme i nakon prestanka rada u Uredu, bez obzira na način na koji su te podatke doznali.

**Uz članak 10.**

Ovom odredbom utvrđuje se izbor pučkog pravobranitelja. Pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od osam godina uz mogućnost ponovnog izbora. na način da

Stavak 2. određuje da najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata pučkog pravobranitelja, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti iz drugih razloga, Hrvatski sabor objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za pučkog pravobranitelja.

Stavak 3. propisuje da Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora utvrđuje prijedlog najmanje dva kandidata za pučkog pravobranitelja temeljem pristiglih prijava iz javnog poziva te ga upućuju Hrvatskom saboru.

**Uz članak 11.**

Ovom odredbom utvrđuje se da za pučkog pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ima hrvatsko državljanstvo i prebivalište na području Republike Hrvatske, završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke, najmanje 15 godina radnog iskustva u struci, koja je istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda odnosno vladavine prava, koja nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti, koja nije član političke stranke te koja nije obavljala javnu političku funkciju u predstavničkim tijelima ili tijelima izvršne vlasti u posljednjih pet godina do dana objave javnog poziva.

**Uz članak 12.**

Ovom odredbom utvrđuje se najmanji broj zamjenika pučkog pravobranitelja i način njihova izbora.

Stavkom 2. određeno je da zamjenike pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od osam godina uz mogućnost ponovnog izbora. Pučki pravobranitelj predložit će Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

Stavak 3. određuje uvjete za izbor zamjenika. Za zamjenika pučkog pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete; hrvatsko državljanstvo s prebivalištem na području Republike Hrvatske, završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, najmanje 8 godina radnog iskustva u struci, istaknuti stručnjak koji uživa ugled u javnosti kao osoba visokih moralnih načela te zaštitnik i promicatelj ljudskih prava i sloboda odnosno vladavine prava, koja nije osuđivana za kaznena djela i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti, koja nije član političke stranke koja nije obavljala javnu političku funkciju u predstavničkim tijelima ili tijelima izvršne vlasti u posljednjih pet godina do dana objave javnog poziva.

Stavak 4. propisuje da najmanje jedan od zamjenika pučkog pravobranitelja mora biti pravne struke odnosno imati završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke.



Stavcima 5. i 6. određeno je koji od zamjenika zamjenjuje pučkog pravobranitelja u slučajevima iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona, te da u slučaju prestanka obavljanja dužnosti pučkog pravobranitelja, zamjenici obavljaju dužnost do izbora novog pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

Stavkom 7. osigurava se poštivanje rodne ravnopravnosti kod izbora zamjenika pučkog pravobranitelja.

### **Uz članak 13.**

Ovom odredbom utvrđuje se da pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici prije stupanja na dužnost daju prisegu pred Hrvatskim saborom koja glasi: „Prisežem da ću se u svom radu držati Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske i da ću svoju dužnost obavljati pravično, časno i savjesno, u najboljem interesu građana.“

### **Uz članak 14.**

Ovom odredbom definirano je da u slučaju privremene spriječenosti ili prestanka obavljanja dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran, pučkog pravobranitelja do izbora novog pučkog pravobranitelja, zamjenjuje zamjenik iz članka 12. stavka 5. ovoga Zakona.

Stavkom 2. određeni su slučajevi kada će Hrvatski sabor razriješiti dužnosti pučkog pravobranitelja: prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor iz članka 11. ovoga Zakona ili ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci.

Stavkom 3. određeno je da pučkog pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor uz prethodno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.

Stavkom 4. određeno je da zamjenike pučkog pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog pučkog pravobranitelja.

Stavak 5. propisuje da će Hrvatski sabor razriješiti dužnosti zamjenika pučkog pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor zamjenika iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona ili ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci.

### **Uz članak 15.**

Ovom odredbom uređuju se modaliteti djelovanja pučkog pravobranitelja davanjem preporuka, mišljenja, prijedloga i upozorenja državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama s javnim ovlastima te pravnim i fizičkim osobama.

### **Uz članak 16.**

Ovom odredbom utvrđuje se dužnost podnošenja redovnih godišnjih izvješća pučkog pravobranitelja Hrvatskome saboru. Određeno je da godišnje izvješće obavezno sadrži analizu i

ocjenu ukupnog stanja zaštite prava i sloboda u Republici Hrvatskoj, analizu i ocjenu stanja vezanu uz određene pojavne oblike povreda prava pojedinaca ili pojedinih društvenih skupina, ocjenu o mjeri u kojoj su tijela iz članka 4. ovoga Zakona postupala u skladu s prethodnim preporukama, mišljenjima, prijedlozima i upozorenjima pučkog pravobranitelja te listu preporuka pučkog pravobranitelja za otklanjanje sustavnih nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava građana.

Stavak 2. utvrđuje mogućnost podnošenja posebnih izvješća Hrvatskome saboru kada se radi o ugroženosti ustavnih i zakonskih prava većeg stupnja ili značaja.

Stavak 3. određuje da se godišnje izvješće podnosi najkasnije do kraja prvog tromjesečja za prethodnu kalendarsku godinu.

Stavkom 4. utvrđena je obveza pučkog pravobranitelja da se godišnja i posebna izvješća objave na internetskim stranicama pučkog pravobranitelja te učine dostupnima javnosti na drugi odgovarajući način.

#### **Uz članak 17.**

Ovom odredbom utvrđuje se ovlast pučkog pravobranitelja da, kada u praćenju stanja u okviru svog djelokruga rada to ocijeni potrebnim, ukaže Hrvatskome saboru na potrebu donošenja i izmjene zakona i drugih propisa, odnosno upozori na potrebu usklađivanja zakonskih i podzakonskih propisa s međunarodnim standardima i Ustavom Republike Hrvatske.

Stavkom 2. predviđeno je da pučki pravobranitelj sudjeluje u radu radnih tijela Hrvatskog sabora i prisustvuje sjednicama Hrvatskoga sabora kad su na dnevnom redu pitanja iz djelokruga pučkog pravobranitelja.

#### **Uz članak 18.**

Ovom odredbom utvrđuje se odnos pučkog pravobranitelja s Vladom Republike Hrvatske. Pučki pravobranitelj može ukazati Vladi Republike Hrvatske na potrebu donošenja zakona, podzakonskih propisa, strategija, programa te drugih akata u vezi zaštite ljudskih prava i sloboda te osiguranja vladavine prava.

Stavkom 2. određeno je da pučki pravobranitelj sudjeluje u postupku izrade nacrtu propisa iz svog djelokruga.

Stavkom 3. uređuje se objavljivanje informacija o mogućnostima obraćanja pučkom pravobranitelju na službenim internetskim stranicama tijela državne uprave.

#### **Uz članak 19.**

Ovom odredbom uređuje se odnos pučkog pravobranitelja i javnosti.

Stavkom 1. ovlašćuje se pučki pravobranitelj da redovito izvještava javnost putem medija i internetske stranice, organiziranjem javnih rasprava i drugih događaja, publiciranjem izvješća te na drugi odgovarajući način (brošure, letci, serijske i knjižne publikacije itd.).

Stavkom 2. propisuje se ovlast pučkom pravobranitelju da obavještava javnost o uočenim pojavama povreda ljudskih prava i sloboda te utvrđenim povredama ustavnih i zakonskih prava.

Stavkom 3. utvrđuje se način ostvarenja načela javnosti rada pučkog pravobranitelja putem surađivanja s javnim informacijskim servisima i drugim medijima. Javne ustanove iz područja informiranja čiji su osnivači tijela javne vlasti dužni su bez naknade omogućiti pučkom pravobranitelju službeno obraćanje javnosti na odgovarajući način.

Stavak 4. propisuje obvezu pučkog pravobranitelja da se statistički i drugi skupni podaci koje prikuplja pučki pravobranitelj učine dostupnim javnosti na odgovarajući način.

Stavak 5. utvrđuje obvezu poštivanja propisa o zaštiti osobnih podataka prilikom objavljivanja osobnih podataka u izvješćima o pojedinačnim slučajevima.

#### **Uz članak 20.**

Ovom odredbom utvrđuje se način pokretanja postupka pred pučkim pravobraniteljem. Svatko tko smatra da su nezakonitim ili nepravilnim radom tijela iz članka 4. ovoga Zakona ugrožena ili povrijeđena njegova ustavna ili zakonska prava i slobode može podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju radi pokretanja postupka.

Stavak 2. utvrđuje mogućnost da se postupak pokrene i na vlastitu inicijativu pučkog pravobranitelja radi ispitivanja pojedinačnih ili učestalih istovrsnih povreda ustavnih ili zakonskih prava i sloboda.

Stavkom 3. propisano je da u slučaju kada pučki pravobranitelj namjerava pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu ili na prijedlog osobe čija prava nisu povrijeđena, za provođenje postupka potrebno pribaviti suglasnost osobe kojoj su ustavna ili zakonska prava i slobode neposredno ugrožena ili povrijeđena, osim ako je za slučaj saznao putem medija ili ako je riječ o zaštiti dobrobiti djeteta ili ako se radi o hitnom slučaju.

Stavkom 4. utvrđuje se da nitko ne smije biti onemogućen u podnošenju pritužbi pučkom pravobranitelju ili stavljen u nepovoljniji položaj zbog obraćanja pučkom pravobranitelju.

#### **Uz članak 21.**

Ovom odredbom utvrđuje se oblik i sadržaj pritužbe koja se podnosi pučkom pravobranitelju.

Stavak 1. propisuje oblik pritužbe na način da se pritužba podnosi u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik.

Stavak 2. propisuje da pritužba u pravilu sadržava ime i prezime podnositelja pritužbe ili osobe čija su prava povrijeđena, adresu stanovanja ili adresu za primanje pismena, okolnosti i činjenice na kojima se temelji pritužba, oznaku tijela koje je ugrozilo ili povrijedilo pravo, podatak je li već korišteno pravno sredstvo i kada je podneseno te potpis podnositelja pritužbe.

Stavkom 3. utvrđuje se način podnošenja pritužbe i davanja odgovora na pritužbu osoba lišenih slobode i to na način da se komunikacija obavlja u zatvorenoj oмотnici bez ograničenja i nadzora sadržaja.

Stavkom 4. propisan je način podnošenja pritužbe elektroničkim putem kada je obvezno da pritužba sadrži adresu podnositelja pritužbe. Elektroničkim putem mogu se samo razmjenjivati informacije koje ne sadrže zaštićene podatke.

Stavak 5. utvrđuje da se na pritužbu pučkom pravobranitelju ne plaća naknada ni upravna pristojba.

Stavak 6. utvrđuje da se odredbe koje se odnose na sadržaj i oblik pritužbe ne primjenjuju na pritužbe koje podnose djeca te osobe koje zbog svog invaliditeta ili bolesti ne mogu zadovoljiti odredbe o sadržaju i obliku pritužbe.

## **Uz članak 22.**

Ovom odredbom određeno je da pučki pravobranitelj slobodno odlučuje hoće li pritužbu uzeti u razmatranje i u kojem opsegu, te slučajeve kada može odlučiti ne postupati po pritužbi.

Stavak 1. utvrđuje da pučki pravobranitelj ne postupa u slučajevima o kojima se vodi sudski postupak, osim ako se očito radi o nepotrebnom odugovlačenju postupka ili očitom zloupotrebi ovlasti. U tom slučaju može zatražiti očitovanje predsjednika nadležnog suda.

Stavkom 2. propisano je da o slučaju izostanka pravovremenog očitovanja predsjednika nadležnog suda povodom slučaja nepotrebnog odugovlačenja postupka ili očite zloupotrebe ovlasti, pučki pravobranitelj obavještava predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Stavak 3. određuje slučajeve kada pučki pravobranitelj može odlučiti ne postupati po pritužbi. Riječ je o situaciji koja se odnosi na predmete o kojima je u tijeku postupak, osim u slučajevima neopravdanog odugovlačenja postupka ili očite zloupotrebe ovlasti; kada je otvoren rok za podnošenje pravnog lijeka ili sredstva pravne zaštite prema posebnim propisima; ako nije iskorišteno pravo na podnošenje pravnog lijeka u roku, ako je od učinjene nepravilnosti ili odluke tijela iz članka 4. ovoga Zakona proteklo tri godine, osim ako ocijeni da se radi o predmetu od iznimnog interesa za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Stavak 4. utvrđuje obvezu pučkog pravobranitelja da u što kraćem roku obavijesti podnositelja pritužbe o razlozima iz stavka 3. ovoga članka zbog kojih neće postupati po pritužbi.

## **Uz članak 23.**

Ovom odredbom propisuje se način provođenja skraćenog postupka u kojem pučki pravobranitelj razmatra pritužbu bez provođenja ispitnog postupka kada se iz činjenica navedenih u pritužbi i općepoznatih činjenica odnosno službenih podataka kojima raspolaže nedvojbeno može utvrditi jesu li podnositelju ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava.

**Uz članak 24.**

Ovom odredbom propisano je da u slučaju kada pučki pravobranitelj provodi ispitni postupak, zatražit će potrebna informacije, podatke, objašnjenja, akte i drugu dokumentaciju od tijela iz članka 4. ovoga Zakona na koje se pritužba odnosi.

Stavak 2. propisuje da pučki pravobranitelj sam određuje rok prema okolnostima slučaja u kojem su tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna udovoljiti njegovom traženju.

Stavkom 3. određeno je da u slučaju da tijelo iz članka 4. ovoga Zakona ne osigura dostupnost informacija ili ne dostavi tražene podatke, akte i drugu dokumentaciju u za to ostavljenom roku, pučki pravobranitelj obavještava tijelo nadležno za provođenje nadzora nad tijelom iz članka 4. ovoga Zakona, a može obavijestiti i Hrvatski sabor i javnost.

**Uz članak 25.**

Ovom odredbom propisuje se obveza suradnje i pružanja pomoći prema kojoj su sva tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna osigurati dostupnost informacija i dostaviti sve podatke, akte i drugu dokumentaciju vezanu uz podnesenu pritužbu odnosno pružiti svu potrebnu pomoć pučkom pravobranitelju na njegov zahtjev.

**Uz članak 26.**

Ovom odredbom utvrđuje se da pučki pravobranitelj po dovršetku ispitnog postupka izrađuje izvješće o slučaju kojeg dostavlja tijelu na čiji se rad pritužba odnosi i podnosi telju pritužbe.

Stavkom 2. propisano je da izvješće o slučaju sadrži opis činjenica i okolnosti razmatranog slučaja, ocjenu o tome jesu li ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava podnositelja te na koji način je ugrožavanje ili povreda prava učinjena.

Stavak 3. utvrđuje da će pučki pravobranitelj u izvješću o slučaju preporučiti ili predložiti tijelu način na koji se ugrožavanje ili povreda prava može otkloniti.

Stavak 4. propisuje da pučki pravobranitelj će predložiti pokretanje kaznenog, prekršajnog ili disciplinskog postupka ako u obavljanju dužnosti utvrdi da su povrijeđena prava podnositelja pritužbe s elementima kaznenog djela, prekršaja ili povrede radne discipline.

**Uz članak 27.**

Ovom odredbom u stavku 1. utvrđuje se da su tijela iz članka 4. ovoga Zakona dužna obavijestiti pučkog pravobranitelja, u roku koji on odredi, o mjerama poduzetim povodom njegovog prijedloga ili preporuke.

Stavkom 2. propisuje se da će pučki pravobranitelj obavijestiti tijelo nadležno za provođenje nadzora nad tijelima iz članka 4. ovoga Zakona, ako ta tijela, u zadanom roku, ne obavijeste pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama ili ne postupe u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom.

Stavak 3. propisuje da ako tijelo koje obavlja nadzor, u za to ostavljenom roku, ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pučki pravobranitelj će o tome obavijestiti Vladu Republike Hrvatske.

Stavak 4. utvrđuje da ako se radi o većem stupnju kršenja ili ugroženosti prava građana, ili o nepoduzimanju mjera u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom, pučki pravobranitelj može o tome obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

Stavkom 5. propisuje se da pučki pravobranitelj može čelniku tijela iz članka 4. predložiti pokretanje odgovarajućeg postupka protiv osobe koja je nesavjesnim postupanjem prouzročila povredu ustavnih i zakonskih prava ili na prijedlog pučkog pravobranitelja nije poduzela odgovarajuće mjere da se nastala šteta umanjí ili ispravi. O pokretanju postupka zbog povrede službene dužnosti čelnik tijela dužan je izvijestiti pučkog pravobranitelja u roku od 8 dana od dana zaprimanja prijedloga.

#### **Uz članak 28.**

Ovom odredbom propisuje se da pučki pravobranitelj može u svako doba bez prethodne najave pregledati mjesta u kojima se nalaze osobe lišene slobode te mjesta u kojima se nalaze osobe kojima je ograničena sloboda kretanja te mjesta u kojima su smještene ili borave pojedine skupine čija prava i slobode pučki pravobranitelj štiti. Pučki pravobranitelj ima pravo pregleda svih prostorija u tijelima u kojima obavlja pregled.

Stavkom 2. utvrđuje se da nakon obavljenog pregleda pučki pravobranitelj po potrebi sačinjava izvješće koje dostavlja tijelu nad kojim vrši pregled i tijelu koje nad njim obavlja nadzor. Ukoliko u izvješću ima primjedbi ili preporuka, tijelo iz stavka 1. ovoga članka i tijelo koje nad njim obavlja nadzor obavijestit će odmah, a najkasnije u roku od 30 dana pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama vezano uz njegovo izvješće.

Stavkom 3. utvrđuje se da ukoliko nijedno od tijela iz stavka 2. ovoga članka ne obavijesti pučkog pravobranitelja o poduzetim mjerama, pučki pravobranitelj može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

Stavak 4. propisuje da pučki pravobranitelj ima pravo razgovora sa svim osobama koje mogu dati informacije vezane uz sumnju na kršenje ljudskih prava postupanjem u tijelu ili ustanovi koju se pregledava bez nazočnosti službenika iz tijela ili ustanova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Stavak 5. propisuje da pučki pravobranitelj obavještava javnost o obavljenim pregledima u posebnim izvješćima koje objavljuje na svojim internetskim stranicama.

#### **Uz članak 29.**

Ovom odredbom utvrđuje se da pučki pravobranitelj ima Ured pučkog pravobranitelja kao stručnu službu.

Stavak 2. utvrđuje da se u Uredu pučkog pravobranitelja ustrojavaju unutarnje ustrojstvene jedinice za pojedina područja rada, u skladu s vrstom posla.

Stavkom 3. određeno je da se Poslovníkom pučkog pravobranitelja uređuje unutarnje ustrojstvo Ureda pučkog pravobranitelja.

Stavak 4. propisuje da je sjedište Ureda pučkog pravobranitelja u Zagrebu. Pučki pravobranitelj može uspostaviti područne urede izvan sjedišta Ureda.

### **Uz članak 30.**

Ovom odredbom propisuje se da pučki pravobranitelj donosi Poslovník pučkog pravobranitelja kojega potvrđuje Hrvatski sabor. Poslovník se objavljuje u Narodnim novinama.

Stavak 2. propisuje da Poslovník uređuje unutarnje ustrojstvo ureda pučkog pravobranitelja, način rada pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika, način planiranja i obavljanja poslova, metodologiju izrade godišnjih i posebnih izvješća, djelokrug Savjeta za ljudska prava pučkog pravobranitelja te broj i način izbora njegovih članova i druga pitanja od važnosti za obavljanje poslova pučkog pravobranitelja

Stavkom 3. određeno je da pučki pravobranitelj donosi Pravilnik o unutarnjem redu kojim se uređuje broj državnih službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja od značaja za rad pučkog pravobranitelja.

Prema stavku 4. pučki pravobranitelj može u skladu sa Zakonom i Poslovníkom pučkog pravobranitelja donijeti i druge akte potrebne za obavljanje poslova pučkog pravobranitelja.

### **Uz članak 31.**

Ovom odredbom utvrđuje se osnivanje Savjeta za ljudska prava pučkog pravobranitelja kao savjetodavnog tijela koje razmatra i predlaže strateške smjernice u području promicanja ljudskih prava i sloboda, osigurava kontinuiranu suradnju u području ljudskih prava i sloboda između pučkog pravobranitelja, civilnog društva, akademske zajednice i medija te razmatra druga pitanja od značaja za rad pučkog pravobranitelja u području promicanja ljudskih prava i sloboda.

Stavkom 2. određeno je da članove Savjeta imenuje pučki pravobranitelj na vrijeme od četiri godine iz redova predstavnika civilnog društva, nacionalnih manjina, akademske zajednice i medija. Članovi za svoj rad u Savjetu ne primaju naknadu.

### **Uz članak 32.**

Ovom odredbom uređena je suradnja pučkog pravobranitelja i posebnih pravobranitelja (pravobranitelja za djecu, pravobranitelja za ravnopravnost spolova i pravobranitelja za osobe s invaliditetom) u području promicanja i zaštite ljudskih prava.

Stavkom 1. određena su načela suradnje. Pučki pravobranitelj i posebni pravobranitelji dužni su međusobno surađivati u području promicanja i zaštite ljudskih prava, sukladno načelima komplementarnosti, međusobnog uvažavanja i djelotvornosti u zaštiti i promicanju ljudskih prava.

Stavkom 2. određeno je da se način i oblici suradnje uređuju Sporazumom o međuinstitucionalnoj suradnji. Sporazumom se osobito uređuje planiranje zajedničkih aktivnosti, postupanje u pojedinačnim slučajevima i obavljanje pregleda, kontinuirano održavanje sastanaka, zajednički istupi u javnosti, suradnja s medijima, suradnja pri izradi izvješća i analiza te suradnja na edukaciji zaposlenih.

### **Uz članak 33.**

Ovom odredbom propisuje se da se sredstva za rad pučkog pravobranitelja osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

### **Uz članak 34.**

Ovom odredbom uređene su prijelazne i završne odredbe vezane uz izbor pučkog pravobranitelja i zamjenika pučkog pravobranitelja. Danom stupanja na snagu ovog Zakona Hrvatski sabor će pokrenut postupak izbora pučkog pravobranitelja.

Stavkom 2. određeno je da će pučki pravobranitelj imenovan prema odredbama ovog Zakona pokrenuti postupak za izbor zamjenika iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 8 dana od dana stupanja na dužnost. Pučki pravobranitelj predložit će Hrvatskom saboru kandidate za zamjenike pučkog pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

Stavak 3. određuje da će pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici izabrani prema odredbama Zakona o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 60/92) ostati na dužnosti do izbora novog pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

### **Uz članak 35.**

Ovom odredbom određeni su rokovi za donošenje podzakonskih propisa. Pučki pravobranitelj će najkasnije u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti na potvrdu Hrvatskom saboru Poslovnik pučkog pravobranitelja izrađen na temelju odredaba ovog Zakona i drugih zakona kojima se uređuje njegova nadležnost.

Stavkom 2. određeno je da će pučki pravobranitelj donijeti Pravilnik o unutarnjem redu najkasnije u roku od 60 dana od stupanja na snagu Poslovnika pučkog pravobranitelja.

Stavkom 3. određeno je da do stupanja na snagu Poslovnika pučkog pravobranitelja i Pravilnika o unutarnjem redu na snazi Poslovnik o radu pučkog pravobranitelja (Narodne novine, broj 71/97) te važeći Pravilnik o unutarnjem redu.

### **Uz članak 36.**

Ovom odredbom uređuje se pripajanje Centra za ljudska prava pučkom pravobranitelju.

Stavkom 1. određeno je da danom stupanja na snagu ovog Zakona pučki pravobranitelj preuzima poslove, imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju te sredstva za rad Centra za ljudska prava.

Stavkom 2. određeno je da se danom stupanja na snagu ovoga Zakona zaposlenici Centra za ljudska prava preuzimaju u Ured pučkog pravobranitelja i nastavljaju obavljati poslove na



kojima su zatečeni na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržavaju pravo na plaću te druga prava iz radnog odnosa do donošenja rješenja o rasporedu na radna mjesta sukladno stručnoj spremi, stručnom znanju, vještinama, sposobnostima, dotadašnjem radnom iskustvu i rezultatima u radu na temelju Pravilnika o unutarnjem redu iz članka 35. stavka 2. ovoga Zakona.

Stavkom 3. određeno je da će Ministarstvo pravosuđa u ime Vlade Republike Hrvatske provesti postupak brisanja Centra za ljudska prava iz sudskog registra u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

#### **Uz članak 37.**

Ovom odredbom određeno je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o osnivanju Centra za ljudska prava (Narodne novine, br. 65/2005 i 19/2010). Također, prestaje važiti Zakon o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 60/92) te se odredbe Zakona o pučkom pravobranitelju (Narodne novine, broj 125/2011) koji nije stupio na snagu, brišu.

#### **Uz članak 38.**

Ovim člankom određeno je da Zakon stupa na snagu 30. lipnja 2012. godine, a objavit će se u Narodnim novinama. Zbog potrebe usklađivanja Zakona o pučkom pravobranitelju sa nastalim promjenama ustavnopravnog položaja institucije pučkog pravobranitelja i opravdanog državnog razloga osiguranja odgovarajućeg sustava zaštite temeljnih prava građana, sukladno članku 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora, te radi pravne sigurnosti, a s obzirom na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I/5654/2011, od 15. veljače 2012. godine (Narodne novine, broj 20/2012), na temelju odredbe članka 90. stavka 3. Ustava Republike Hrvatske, predlaže se da Zakon stupi na snagu 30. lipnja 2012. godine.